

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLIER, uitgever en
eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. »
Een blad afzonderlijk 15 centiem.
Aankondigingen 15 centiem per druk-
regel.

TONGEREN, DEN 28 OCTOBER.

Volgens den *Journal d'Anvers* worden de ministeriële burelen plat gelopen door doctrinair, die het kabinet een posten vragen.

De tweederden der tegenwoordige plaats-jagers zouden tot het puik van het doctrinaire tempelke behooren.

Die onbeschaamde vogels zijn zelfs niet het minst verlegen, wanneer hun de opmerking gemaakt wordt, dat het wonder is, dat zij eene plaats komen bedelen aan een ministerie hetwelk zij bevochten hebben, met welks principen zij niet kunnen instemmen, en laten wij er bijvoegen: dat zij liefst wenschen van morgen af te zien onthouden worden.

Die mannen zijn in de wol geveerd; zij zijn schaamtewrij.

In het koffiehuis schreeuwen en schimpen zij tegen het bewind; hier en daar is er wel een van hen, die in een of ander verlicht gazetie een artikeltje tegen de bannelingen van het ministerie kneukelt; in de logie en in den club hangen zij den fleren uit, vast in hunne principen, en in hunnen haat tegen de « papen; » maar ondertusschen trekken zij op een goeden morgen naar Brussel, vragen audientie bij den minister, blazen onder het buigen en herbuigen van den ruggegraat, het stof van de schoenen des ministers, verzekeren bij hoog en bij laag, dat zij strijden voor de « goede zaak, » en dit alles op eenen toon, bekwaam om den rechtzinnigsten postulant van de wereld beschaamt te maken.

Wij hebben het nog gezegd: waardigheid kent de doctrinair niet. Daarentegen is hij bijzonder knap in het huichelen. Wat zou men lachen, indien eens de statistiek mocht openbaar gemaakt worden van de gunstverzoekers, Frëisten en Barastisten van de hevigste soort, die nu een lamsvelken aantrekken, en bijna, onder het maken van een kruis, de ministers te voet vallen!

Die vallen bewijzen eens te meer, dat het den « liberalen, doctrinair en radikalen » volstrekt niet te doen is om principen. Wat geeft het hun, dat door eene overloopping uit het kamp, al zij die dan ook maar geveind, hunne partij benadeeld wordt? De eerste en voornaamste drijfveer der mannen is: geld!

Het was voor geld, dat zij de hielen lekten van god-Frère en profeet-Bara. Welnu, zij schamen zich niet, ter verkrijging van een postje, den hypocriet te spelen, en het ministerie, tot welks opkomst zij jaren lang hebben

geslaafd, toe te juichen en te vleien!
Welke « partij! »

Men zal zich herinneren welke oneerlijke trek het gouvernement van Napoleon III aan 't pauselijke gouvernement speelde, toen het de munt van dit laatste buiten cirkulatie stelde, ofschoon die munt zoo goed was als het zijne.

Dedoktrinaire bladen, vooral *l'Indépendance*, *l'Etoile*, *l'Echo du Parlement* — sommigen lezen *qui parle... et... ment* — jubelden om dien maatregel en scholden den Paus voor een valschen munter....

Wat gebeurt er nu?

Le Courrier de l'Escaut antwoordt op die vraag: Frankrijk dat het pauselijk geld verbanen had, is, nu het zijne gaat vliegen, gelukkig dezelfde munt weer te kunnen aannemen.

De fransche bank heeft de pauselijke munt weer in omloop gebracht. Niet alleen betaalt zij hare biljetten aan de partikulieren met dat geld, maar zij levert het zelfs al met zakken van duizend fr. aan de openbare administratiën.

Men kan dus zeggen dat de pauselijke munt, zoo onrechtvaardig getroffen, weer in omloop is, zegt *le Courrier*. Wij hebben tot nu toe geen reden de woorden van dit blad in twijfel te trekken.

De doctrinairs zijn woedend over de benoeming van den heer De Decker tot gouverneur van Limburg, en hopen in den aanstaanden zitting der Kamer niet weinig daarop te zullen zagen... De « zaak Langrand » zou het geduchte spook zijn, waarmede zij denken het kabinet te doen « vallen. »

Als men hunne bladen leest, zou men denken dat die hoogepriesters der eerlijkheid zelfs boven de minste verdenking verheven zijn. De *Bien Public* herinnert hun te recht, dat zij heel wat anders op het geweten hebben liggen dan financiële ondernemingen gelijk die van Langrand: inderdaad, de diefstal der studie-buizen, door gansch liberale partij gepleegd, verbiedt voor altijd de « wrekers der openbare zedelijkheid » om een ander « zwart » te maken!

Een Ijzeren weg voor het kanton Loon

Morgen zondag, om 2 uren 's namiddags, zal te Borgloon een *meeting* gehouden worden, ten einde de aanlegging te bekomen van eenen ijzeren weg voor dat kanton. Verscheidene ontwerpen zijn aangeboden. Reeds in

1864 vroeg M. Pousset, commissaris der buurtwegen de vergunning van eenen internationalen spoorweg van Brussel naar Aken, langs Tervueren, Sint Joris-Weert, Thienen, Zoutleeuw, St-Truiden, Borgloon, Tongeren, Roelenge, Visé, Aubel en Bleyberg Montzen.

M. de graaf Max de Renesse, toenmaals representant van het arrondissement Tongeren, maakte in de kamer den grootsten lof van dit laatste ontwerp.

De provinciale raden van Limburg, Brabant en Luik en meer dan negentig gemeente raden stuurden hunne wenschen ten voordeele van dat project naar den minister van openbare werken.

Eindelijk het is niet lang geleden dat wij de redevoeringen herinnerden uitgesproken door de heeren Julliot, graaf de Borchgrave, baron de Woelmont d'Hambraine en baron Gustaaf de Woelmont in de kamer en in het Senaat.

Doch de verschillende ministers die sedert 1864 aan het hoofd van het ministerie der openbare werken stonden hebben deze algemeene en dringende wenschen slechts door ijdele beloften beantwoord. M. Vanderstichele, op het oogenblik van het ministerie te verlaten, was goed gestemd om een gedeelte van den weg toe te staan, namelijk het gedeelte van Thienen naar Visé of Aken.

M. Jamar, gedurende zijn kort verblijf in het ministerie van openbare werken, had nauwelijks den tijd om het ontwerp te onderzoeken.

M. Wasseige, die op zijne beurt beloofd had de zaak te onderzoeken, schijnt met meer haast te hebben dan zijne voorgangers om voldoening aan Limburg te geven.

Nogtans de belangen welke deze ijzeren weg moet vrijwaren zijn te gewichtig om het vraagstuk nog langer onopgelost te laten.

De betrekkingen van Tongeren met de walsche gemeenten van het Jekerdal en het kanton Sichen, zijn aanzienlijk. Zij zijn nog talrijker met Borgloon en met de hoofdstad waarvan onze stad met de gewone treinen slechts 1 uur 45 minuten zou verwijderd zijn!

Het is dus noodig dat de meeting van Borgloon gevolgd word van een tweede meeting te Tongeren en een derde te St-Truiden. Het is noodig dat deze vergaderingen talrijk zijn en dat dezelve herhaald worden tot dat het gouvernement eindelijk de rechtmatigheid der reclamatiën van Limburg herkenne.

In een volgend nummer zullen wij rekening geven van den meeting van morgen.

welke hij in den *Univers* had openbaar gemaakt betreffende de tegen zijne communiteit gerichte aanvallen en hij besprak dit zonder eenige bitterheid.

Wat de paters der Ordo van Jesus aangaat, men zal mij vergoedoven hier den brief in te lassen, dien ik geschreven heb aan pater Ponroy, provinciaal der Orde, en het antwoord, dat ik van hem ontving.

Notre-Dame-des-Victoires, Parijs, 3 Juni 1871.

» Zeer Eerwaarde Pater,

» Het doet mij zeer leed niet den tijdkienst te kunnen bijwonen voor uwe goede paters, die even als ik gevangen zaten in la Roquette.

» Ik heb hen gezien, ik heb hen gesproken; ik heb hen in de gevangenis bewonderd.

» Zij waren allen kalm en opgeruimd als bij het aantreken van eenen schoonen dag.

» Ik heb mij gedurende een kwartieruurs gedrocht kunnen onderhouden met pater de Bengy, die niets van zijne opgeruimdheid had verloren.

» Pater Ollivaint vooral stichtte mij door zijne kalmte en gelatenheid. Hem ziende, zou men gezegd hebben, dat hij zich een weinig van zijne bezigheden ontpande in een huis van de orde.

» Hij was ongedwongen en eene soort van inwendige blijdschap straalde op zijn aangezicht. Ik naderde hem den 26 mei, om hem mijne groeten aan de bidden en hem te zeggen, dat wij tot aan den 17 mei, den dag van mijne gevangenneming, openlijk en plechtig in de kerk van O. L. Vrouw van Overwinning gebeden hadden voor het welzijn van al de gevangenen priesters. Hij was gevoelig voor deze oplettendheid en scheen er zeer door getroffen. Eenige minuten daarna praatte hij met monseigneur Surat; ik meende op te merken, dat hij hem onder het op en neer wandelen de biecht afnam.

» Ik heb met uwen goeden pater Caubert

gesproken op denzelfden dag en nagenoeg in denzelfden zin. Helaas! ik vermoedde niet, dat hij diezelfde avond, 26 mei, niet meer op deze wereld zou wezen; maar wij verwachtten allen den dood.

» In de korte toespraak, welke de pastoor van van Sint-Sulpicius tot de geloovigen heeft gericht in het bijzijn der lichamen van uwe roemvolle overledenen, zeide hij, dat hij niet aarzelt hen te beschouwen als martelaars ter dood gebracht uit haat tegen het geloof.

» Ik gevoel mij naar geweten verplicht deze getuigenis te berestigen door een feit, dat mij persoonlijk is en voor welks echtheid ik instaat.

» Toen men mij van de Conciergerie in een rijtuig naar Mazas overgebracht had, werd ik in de griffio onderdrukt. De chef van het bureau vroeg mij en schreef in het bijzijn van drie andere beambten mijn naam in het register, benevens den naam van mijn vader, mijne moeder mijne geboorteplaats en vroeg mij eindelijk naar mijn beroep, hetwelk mijn geestelijk kled gevoegzaam aanduidde. Ik antwoordde: « Priester kapelaan van Notre-Dame-des-Victoires — Dat is de misdaad! » sprak hij. — Als dat de misdaad is, schrijf haar dan dubbel in en goed leesbaar; ik ben priester en kapelaan van Notre-Dame-des-Victoires. Daarop boog ik mij, zonder daartoe uitgenoodigd te wezen, over het register om mij te vergewissen, dat men aan mijne eisch gevolg had gegeven. Zij schenen verbaasd over mijne onbescheidenheid, die mij in staat gesteld heeft eene bijvoeging op te merken, die men in de registers van Mazas zal vinden, indien zij nog bestaan. De opengelaten blanco ruimte in het register was niet voldoende.

» Door dit feit, zeer eerwaarde pater, kunt gij oordeelen over de misdaad van uwe geliefde en eerwaarde overledenen.

» Ik verzoek den eerw. pater Bazin, de eenige in het leven geblevene van al de uwen, zich wel

De Hoogescholen van België.

Ziehier uit het *Annuaire de statistique* van België eenige cijfers nopens het getal leerlingen in de verschillende Universiteiten:

Schooljaar 1869-70 — Gent, 201 leerlingen; Luik, 419; Brussel, 496; Leuven 782 (hieronder begrepen 124 leerlingen in godgeleerdheid.) De bevolking der Gentse Hoogeschool is, sedert hare stichting, altijd aan 't verminderen: in 1839-40 waren er 320 leerlingen; in 1849 50, 311; in 1859-60, 240; in 1864-65, 227; 1866-67, 215, in 1867-68, 209; in 1868-69, 201.

Te Luik blijft het getal leerlingen sedert de laatste jaren nagenoeg hetzelfde.

Te Brussel verandert het tusschen 400 en 500. Te Leuven vermeerdert het, sedert 12 jaren op de gevoeligste wijze.

De twee Saathoogescholen van Gent en Luik, wier bevolking minder is dan die van Leuven, hebben aan het land gekost: 1840, fr. 590,348; in 1850, 624,012-18; in 1860, 804,431-78; in 1862, 792,605-45; in 1863, 818,495-78; in 1864, 848,236-95; in 1865, 852,361-60; in 1866, 864,490-63; in 1867, 839,509-53; in 1868, 856,172-48, en in 1869, 869,101-56. Deze cijfers zijn leerzaam!

STADS- EN PROVINCIE NIEUWS.

Katholieke Vereeniging van het arrondissement Tongeren.

De Katholieke Vereeniging welke sedert een tiental dagen te Tongeren ingericht is, vindt door gansch ons arrondissement den grootsten bijval. Wij herinneren nog eens dat de tweede vergadering zal plaats hebben op donderdag 16 november. De personen die verlangen deel te maken van de vereeniging kunnen zich doen inschrijven bij de heeren leden van het voorlopig komiteet of op het bureel van den *Postrijder*.

Te rekenen van den 1 november zullen er eenige veranderingen toegebracht worden aan de vertrekuren van den ijzeren weg. Men zal dezelve op de vierde zijde van ons blad vinden.

Zijn ridders benoemd van het Leopolds-orde: M. Willems, geneesheer te Hasselt; M. Goosseus, geneesheer te Brée.

Uitgeelferd.

De liefhebbers en beoefenaars der kunst van cijfers groepeeren, hebben reeds talloze malen hun hart opgehaald aan de belangrijkste feiten der geschiedenis van Frankrijk, wier datum ruime stof leverde tot allerlei berekening. Zoo

te herinneren, dat hij met mij gevangen zat in de derde sectie, op de derde verdieping, bijzonderlijk gesteld onder de beheermering van O. L. Vrouw van Overwinning.

» Geen enkele der twee en tachtig soldaten, die men wilde doodschieten en zich in de sectie bevonden, is getroffen geworden, geen enkele der tien priesters, die men opgesloten had, heeft het minste letsel bekomen. Van de geheele gevangenis is het de eenige sectie, die geen enkel slachtoffer te betreuren heeft gehad.

» Met de meeste hoogachting, zeer eerwaarde pater, heb ik de eer mij te noemen, enz.

In antwoord op dien brief zond de eerwaarde pater de Poulevoy mij het volgende schrijven:

Welerwaarde heer,

Gij kunt u niet voorstellen hoe diep getroffen ik ben door uw gevoel vol schrijven. Ik houd mij juist bezig met het verzamelen van alles wat op onze vermoorde broeders betrekking heeft en gij zijt hun getuige geweest.

Voorzeker, indien wij hen mogen geluk wenschen, die uit la Roquette naar den hemel gegaan zijn, kunnen wij ten minste, voor ons zelve, onzen Heer danken en ons geluk wenschen in het leven gespaard te zijn gebleven.

Onze Lieve Vrouw van Overwinning heeft haren getrouwen dienaar behoord.

Ontvang, Welerwaarde heer, de verzekering van mijn onderdanigen en liefdevollen eerbied in onzen Heer.

A. DE PONLEVOT, S. J.

Parijs, 3 Juni 1871.

Op het gevaar af van den loop van dit verhaal te vertragen, wil ik hier eenige zeer stichtende uitbreidsels mededeelen uit de brieven van den jongen seminarist Seigneret, met de andere geestelijken te Belleville gefusilleerd.

DE GIJSELAARS VAN DE COMMUNE.

DE GEVANGENIS LA ROQUETTE
gedurende de dagen van 24, 25, 26, 27
en 28 mei 1871.

(Vervolg.)

Gelijk wij boven gezegd hebben, kwamen er dien dag, 26 Mei, acht en dertig gardes van Parijs bijna allen huisvaders, verscheidene andere slachtoffers, wier namen ons onbekend zijn, en twaalf à veertien priesters om het leven. Ziehier de namen der geestelijken, voor zoover wij die hebben kunnen te weten komen:

De abt Seigneret, student aan het seminarie van Sint-Sulpicius.

De abt Sabatier, kapelaan der kerk van O. L. Vrouw van Lorette.

Pater Tuffier, overste der Picpussen.

Pater Rouchouse, van dezelfde orde.

Pater Radigne, idem.

Pater Tardien, idem.

De abt Planchat, directeur van een weeshuis te Charonne.

Pater de Bengy, van de orde van Jesus.

Pater Caubert, idem.

Pater Ollivaint, idem.

Daags te voren, 25 mei, had ik in het bijzonder gesproken met de drie paters Jesuïeten, de vier paters Picpussen, den abt Sabatier en den abt Planchat. Allen waren in de beste geestgesteldheid, die men kan bezitten, wanneer men zich tot den dood voorbereidt.

De abt Sabatier kwam mij kalm, opgeruimd en gelaten voor; de abt Planchat sprak mij over zijn weeshuis. Ik zag, helaas! dat hij zich met het inzamelen van liefdegiften bezig hield tot zelfs in zijne gevangenis. De overste der Picpussen schetste mij in breede trekken de verklaringen,